

Joya-Air Residency 2025, Thera Hillenaar

Cortijada Los Gázquez is een creatief toevluchtsoord, gelegen op een off-grid locatie in het Parque Natural Sierra María-Los Vélez in Andalusië, Zuid-Spanje. Hier bevindt zich de Joya-kunstenaarsresidentie, een plek waar kunst en klimaat samenkomen. Eind januari 2025 vertrok ik naar deze locatie in mijn Ford Fiesta uit 1995, volgeladen met materialen, gereedschap en mijn naaimachine. Wanneer je off-grid werkt en afstand neemt van het consumentensysteem, is het handig om alles zelf mee te brengen. Dit werd mijn tweede residentie op een plek zonder aansluiting op de buitenwereld.

Ik legde 2.200 kilometer af door België, Luxemburg, Frankrijk en Spanje, op weg naar de afgelegen residentie nabij het dorpje Vélez-Blanco. Dit dorp staat bekend om zijn kasteel, waarvan het interieur recent is opgekocht door een Amerikaan voor privégebruik. Het gebouw staat nu leeg van binnen.

Vanaf daar begon de rit off-road, en al snel wenste ik dat ik een four-wheel drive had. Zou mijn auto dit overleven? Na een half uur door het berglandschap, omringd door roze en witte amandelbloesems, doemde in een dal een kloosterachtig gebouw op — Joya.

Eerste Indrukken

Nothing is moving. / Nada se mueve.

Ik bevond me in een maanlandschap, gevormd door drie tinten klei — grijs, rood en groen. Alles oogde droog en levenloos, overkoepeld door de mooiste blauwe lucht die ik ooit had gezien. Bij aankomst werd ik meteen omhelsd door een andere kunstenaar, blij om weer iemand te zien. Het voelde als thuiskomen.

Aankomst en werkruimte

De Engelse eigenaren, Simon en Donna Beckmann, toonden me mijn slaapkamer en het atelier waar ik de komende maand zou werken. De ruimte was kleiner en donkerder dan verwacht. Gelukkig was het prachtig weer, waardoor ik mijn naaimachine buiten kon opstellen — met uitzicht op de bergen, in een stilte die bijna absoluut was.

Alleen het zachte ruisen van de wind en het subtiele geluid van mijn eigen lichaam waren hoorbaar.

Behalve mijzelf waren er slechts vijf andere kunstenaars, de twee eigenaren, hond Frida en geit Fufu. Dat waren de enige wezens die bewogen en geluid maakten, op een paar vogels na.

Aan het werk.

Vanuit Amsterdam had ik verschillende objecten en materialen meegenomen om mee te experimenteren. Deze gebruikte ik als uitgangspunt, terwijl ik ze fotografeerde tegen de achtergrond van de ruige Sierra María. Wat gebeurt er als mijn werk in dialoog gaat met deze droge aarde, de ruimtelijkheid, de stilte en de afgezonderdheid?

Niet veel later hoorde ik dat een kunstenares uit Londen vertrok, waardoor de enige grote, lichte studio vrijkwam — en aan mij werd toegewezen. Opvallend is hoe hier de natuurlijke flow zich bijna vanzelf aandient. Ondanks het dorre landschap ontstaat er een hyperfocus die moeilijk te beschrijven is. Welk medium je ook gebruikt, alles komt in zijn puurste vorm naar voren. Het krijgt extra waarde door het contact met de beweging van aarde, wind, zon, maan en sterren. Het landschap is minimalistisch, maar tegelijkertijd overweldigend. Je leeft er in samenwerking mee. Er ontstaat ruimte om het bekende te ontstijgen.

's Avonds, bij het haardvuur of tijdens het dagelijkse gezamenlijke diner, deelden we ervaringen over onze artistieke processen en culturele achtergronden. Er waren op dat moment kunstenaars uit Canada, Amerika, Duitsland, Ierland en Engeland aanwezig.

De Totemwerken

Mijn dagen bestonden uit lange wandelingen door de *Barranca* (een droge rivierbedding) en de omliggende bergen. En werkte ik in mijn studio. Daar ontwikkelde ik nieuwe technieken om totems van leer te maken. Het begon met het fotograferen van mijn 3D-schetsen van leer tegen de horizon. Ook gebruikte ik de lange kersenhouten stokken die ik vanuit Amsterdam had meegenomen — ze pasten nét in de auto. Deze stokken werden de basis van mijn constructies. Met zelfbedachte ophangsystemen kon ik ruimtelijk gaan werken.

De horizon werd verticaal.

Horizontaal werken voelde alsof ik de schoonheid van de omgeving zou verstoren. Door de totems rechtop te plaatsen, eerde ik het landschap. De spirituele betekenis van verwondering en beweging werd in de stilte zichtbaar.

Nothing is moving. And yet everything is.

Nada se mueve. Y sin embargo, todo lo es.

Voor mijn werk gebruik ik een sterke huishoudnaaimachine. Een industriële leermachine was simpelweg te zwaar om mee te nemen. Ik werkte met stoffen die ik willekeurig had meegenomen. Toen die op waren, gebruikte ik oude lakens van de residentie. Zo kon ik verder bouwen aan de sculptuur, de vorm en de zeggingskracht.

Ik stik tunnels en vormen waarin ik bijvoorbeeld koorden, ballijnen, vliegerstokken of elastieken rijg. Fournituren waar ik als kostuumontwerper al jaren mee werk.

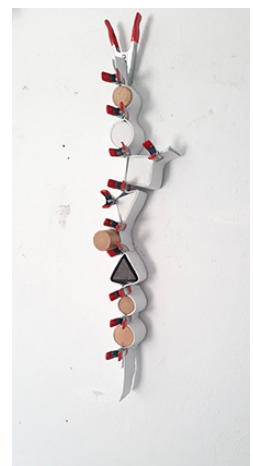
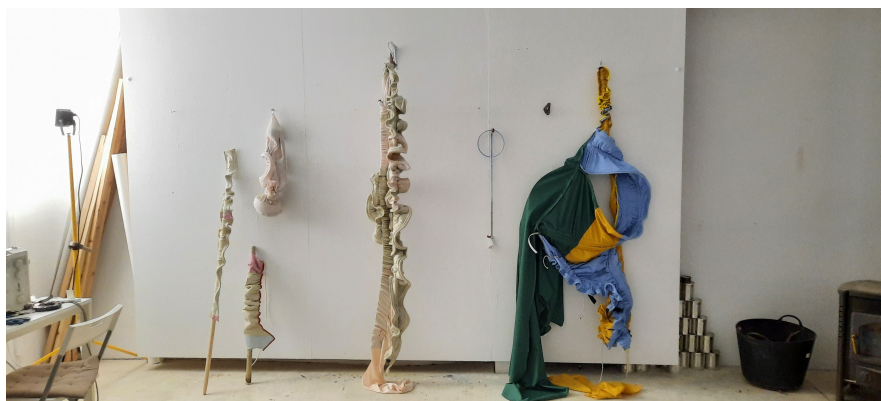
De dikte en de afwisseling tussen spanning en losheid bepalen de uiteindelijke vorm. Terwijl ik werk, stem ik me af op de energie van de omgeving. Zo vormt het werk zich als vanzelf. Naast de totems werkte ik tegelijkertijd aan kleinere wandsculpturen.

Drie formaten totems

Een rechte lijn

Een organische vorm met een opening

Een megaformaat, gebouwd rond een vier meter hoge paal op het terrein

Met elke schaal groeide de uitdaging. Hoe behield ik de controle die ik bij het vorige formaat had ontwikkeld? Door het grotere formaat raakte ik sneller door mijn materiaal heen. Twee keer reed ik mee met de eigenaar naar Vélez-Blanco om fournituren en stof te halen. Helaas bleek het aanbod synthetisch. In deze natuurlijke omgeving wilde ik het liefst werken met gerecyclede, natuurlijke materialen — maar dat bleek hier lastig.

De kleigrond inspireerde me om textiel in aanraking te brengen met de aarde, die aanvoelt als fijn zand. Daardoor ontstonden nieuwe volumes en vormen. Het toevoegen van elementen uit de directe omgeving gaf extra betekenis aan het werk.

In de laatste dagen van mijn residentieperiode nam ik mijn werk mee naar buiten. Ik hing het aan bomen en plaatste het in het landschap. Al langer koester ik de wens om werk voor de openbare ruimte te maken. Dit was een waardevolle oefening, met het immense bergdecor als speelveld.

Presentatie

Aan het einde van de residentie gaf iedere kunstenaar een presentatie van het eigen werk. Iedereen was daarbij aanwezig, wat zorgde voor meer inzicht in elkaars proces.

Ik gaf een digitale presentatie waarin ik de context van mijn werk toelichtte. Daarnaast deed ik een studiopresentatie, waarin ik mijn technieken toonde en vragen beantwoordde.

The World in the Stillness

Nothing is moving. Not like before.

Back in the city, movement is survival—the rush of cars, the swarm of people, the hum of voices layered over each other like an unending song. But in Sierra Maria, the world has folded itself into quiet.

At first, the silence feels empty, the stillness unnatural—like something is missing. But slowly, I begin to see it: the life hidden in the silence, the world in the stillness.

Above me, the sky is endless blue, so open it almost swallows me whole. Clouds drift by, slow and steady, unbothered by time. They move the way I wish I could—without hurry, without expectation. The earth itself seems to breathe in slow, steady rhythms.

Nothing is moving. And yet, everything is.

Terug in Amsterdam ontwikkel ik dit werk verder in mijn studio in Pakhuis Wilhelmina. Van 5 tot 8 juni presenteer ik enkele resultaten op This Art Fair.